EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.10.22
KOM(2010) 588 galutinis

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

VIZŲ INFORMACINĖS SISTEMOS (VIS) KŪRIMAS 2009 M.
(pateikta atsižvelgiant į Tarybos sprendimo 2004/512/EB 6 straipsnyje nustatytą įpareigojimą)

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl vizų informacinės sistemos (VIS) kūrimo

2009 m. sausio–gruodžio mėn. pažangos ataskaita
(COM (2010) 588 galutinis)

TURINYS

1. Įvadas ... 3
2. Apžvalginiu laikotarpiu padaryta pažanga ... 3
2.1. Centrinės sistemos kūrimas. Techniniai rezultatai ... 3
2.2. Biometrinių duomenų atitikties tikrinimo sistemos (BMS) kūrimas ... 4
2.3. Stočių parengimas ir tinklas ... 4
2.4. Valstybių narių planavimas ... 4
2.5. VIS tvarkaraščio tikslinimas ... 5
2.6. Sistemos diegimas konsulinėse įstaigose ir išorės sienų kirtimo punktuose ... 6
3. Projekto valdymas ... 6
3.1. VIS teisinė sistema ... 6
3.2. Komisijos vykdomas projekto valdymas ... 7
3.2.1. Planavimas ir biudžetas ... 7
3.2.2. Rizikos valdymas ... 8
3.2.3. Projekto valdyba ... 8
3.3. „VIS draugų“ grupė ... 9
4. Išvada ... 9
5. Priedas. VIS darbo grupės ... 11
5.1. SISVIS komitetas ... 11
5.2. VIS nacionalinių projektų vadovų susitikimai ... 11
5.3. Pakeitimų valdyba ... 11
5.4. Bandymų patariamoji grupė ... 11
5.5. „VIS Mail“ ekspertų grupė ... 11

1. ĮVADAS

Remdamasi 2004 m. birželio 8 d. Tarybos sprendimo 2004/512/EB dėl Vizų informacinės sistemos sukūrimo[1] 6 straipsniu, Komisija teikia Tarybai ir Europos Parlamentui šeštąją pažangos kuriant vizų informacinę sistemą (VIS) ataskaitą[2]. Ataskaitoje apžvelgiamas 2009 m. sausio–gruodžio mėn. Komisijos nuveiktas darbas.

Kalbant apie atitikties bandymus valstybėse narėse ir daugumos nacionalinių sistemų kūrimą, VIS projektas vykdytas sklandžiai. Iki 2009 m. pabaigos atitikties bandymai visiškai pavyko 22 iš 25 dabartinių Šengeno asocijuotųjų valstybių. Iki paskutinio bandymų etapo 2010 m. atitikties bandymus reikės atlikti tik keliose valstybėse narėse.

Tačiau 2009 m. centriniai VIS bandymai vyko sunkiai. 2009 m. balandžio mėn. VIS ir biometrinių duomenų atitikties tikrinimo sistemos (BMS) techninis kūrimas pasiekė antrąjį iš keturių bandymų etapų – sistemų sprendimų bandymų etapą. Pirmą kartą mėginant atlikti bandymą pagrindiniam už sistemos sukūrimą atsakingam rangovui nepavyko įvykdyti baigimo reikalavimų, todėl ataskaitiniu laikotarpiu surengtas antras ir trečias bandymai. Dėl uždelstų sistemų sprendimų bandymų vėlavo kiti bandymų etapai, kuriuose dalyvavo valstybės narės.

Projekto tvarkaraščio pakeitimus lėmė ir kiti veiksniai: antai gerokai vėlavo bent viena valstybė narė. Todėl pradėti eksploatuoti VIS užsibrėžtu laiku – 2009 m. gruodžio mėn. – buvo neįmanoma.

2009 m. lapkričio mėn. „VIS draugų“ grupei ir Imigracijos, sienų ir prieglobsčio strateginiam komitetui (SCIFA), o 2009 m. lapkričio 30 d. TVR tarybai pristatytas naujas bendras tvarkaraštis:

- sistemų veikimo bandymo pradžia – 2010 m. vasario mėn.;
- pirminis sistemų priėmimo bandymas – 2010 m. rugsėjo mėn.;
- centrinės sistemos pasirengimo bandymas – 2010 m. spalio mėn.;
- VIS veikimo pradžia – 2010 m. gruodžio mėn.

2. APŽVALGINIU LAIKOTARPIU PADARYTA PAŽANGA

2.1. Centrinės sistemos kūrimas. Techniniai rezultatai

Remiantis 2008 m. gruodžio mėn. pasiektu susitarimu atlikti valstybių narių prašomus keturis funkcinius pakeitimus, reikėjo atnaujinti tiek sąsajos kontrolės dokumentą (ICD), tiek išsamią techninę specifikaciją. 2009 m. kovo mėn. patvirtinta galutinė ICD 1.82 versija. Šias technines specifikacijas valstybės narės naudoja savoms sistemoms, kurias būtų galima prijungti prie VIS, sukurti. Išsamios techninės specifikacijos jau baigtos rengti, tačiau oficialiai gali būti patvirtintos tik išsprendus saugumo klausimus (numatyta 2010 m.

[1] OL L 213, 2004 6 15, p. 5.

[2] Dėl penktosios ataskaitos žr. Komisijos ataskaitą Tarybai ir Europos Parlamentui „Pažanga kuriant vizų informacinę sistemą (VIS) 2008 m.“, COM (2009) 473 galutinis, 2009 9 15.

viduryje). Kontrolės dokumentų simuliatorius atnaujintas keletą kartų, paskutinįkart – rugsėjo mėn.

2.2. Biometrinių duomenų atitikties tikrinimo sistemos (BMS) kūrimas

Ataskaitiniu laikotarpiu BMS, pagal kurią VIS bus teikiamos pirštų atspaudų atitikties tikrinimo paslaugos, iš esmės kurta pagal projekto planą, 2009 m. kovo mėn. sėkmingai atlikti BMS sprendimų bandymai. Nuo kovo mėn. sistema be problemų naudota VIS sprendimų bandymams atlikti ir kartu savo veikimui patikrinti iki lapkričio mėn., kai iškilo tam tikrų veikimo nesklandumų. Tarp jų – BMS persijungimo vėlavimas per VIS gedimo bandymus, *Oracle* duomenų bazės ir BMS transakcijų problemos. Nustatytos ir valstybėms narėms pristatytos pagrindinės kiekvienos problemos priežastys, įgyvendinti sprendimai. Valstybės narės toliau naudojo BMS rangovo parūpintus programinės įrangos priemonių rinkinius, skirtus pirštų atspaudų rinkimo įrenginiams, o BMS interneto portalą – nacionalinėms biometrinių duomenų sistemoms diegti.

Po diskusijų SISVIS komiteto (VIS sudėties) posėdyje Komisija 2009 m. spalio mėn. priėmė Sprendimą, kuriuo nustatomi skiriamosios gebos ir pirštų atspaudų naudojimo biometriniam identifikavimui ir biometrinei patikrai Vizų informacinėje sistemoje reikalavimai[3].

2.3. Stočių parengimas ir tinklas

2009 m. centrinės stoties Strasbūre ir atsarginės centrinės stoties Zalcburge darbuotojai buvo mokomi naudoti ir prižiūrėti VIS įrangą.

2009 m. tinklas dar nebuvo įdiegtas tik dviejose valstybėse narėse. Pagrindiniai 2009 m. tinklo tikslai buvo užtikrinti gedimo mechanizmo veikimą tarp centrinės bei atsarginės stoties ir VIS pašto perdavimą. Šis mechanizmas reikalingas, jei nacionalinė sistema sugestų – tuomet atsarginė stotis laikinai perimtų eksploatavimą. Nuo kovo iki liepos mėn. baigta diegti tinklą vienoje pagrindinėje stotyje ir trijose atsarginėse stotyse valstybėse narėse. Iki spalio mėn. gedimo mechanizmas sėkmingai įdiegtas penkiose valstybėse narėse. Kitos devynios valstybės narės dar turi rasti tinkamą techninį sprendimą. Mechanizmas bus toliau diegiamas šio sprendimo įgyvendinimu susidomėjusiose valstybėse narėse.

2.4. Valstybių narių planavimas

Kad sistema veiktų, be centrinės VIS sukūrimo, svarbiausia yra nacionalinių projektų vykdymo pažanga. Dėl nevienodų aplinkybių valstybėse narėse padaryta pažanga skiriasi.

Mėnesio ataskaitose, kurias teikdavo remdamosi „VIS draugų“ grupės sukurtu mechanizmu (žr. 3.2.4 punktą), dauguma valstybių narių pranešdavo, kad neatsilieka siekdamos užsibrėžtų gairių. Iš ataskaitų taip pat matyti, kad kurdamos nacionalines sistemas kai kurios valstybės narės patiria sunkumų. Vis dėlto didžioji valstybių narių dauguma sėkmingai atliko atitikties bandymus ir pasirengė sistemų veikimo bei pirminio sistemų priėmimo bandymams. Iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos 22[4] iš 25 dabartinių valstybių narių ir Šengeno asocijuotųjų šalių atliko atitikties bandymus, kaip iš pradžių planuota.

2009 m. FRONTEX agentūra pakvietė valstybių narių ekspertus dalyvauti Varšuvoje surengtose VIS pratybose. Šiose pratybose dalyvavo 26 valstybių narių ir Šengeno

---

[3] 2009 m. spalio 9 d. Komisijos sprendimas, kuriuo nustatomi skiriamosios gebos ir pirštų atspaudų naudojimo biometriniam identifikavimui ir biometrinei patikrai Vizų informacinėje sistemoje reikalavimai (OL L 270, 2009 10 15).

[4] Lichtenšteinas taip pat atliko techninius atitikties bandymus, tačiau jis dar netaiko Šengeno *acquis*.

asocijuotųjų šalių atstovai, jomis siekta padėti sukurti VIS paskatinant valstybes nares keistis patirtimi. Pratybų rezultatai, apžvelgti „VIS draugų“ grupės posėdžiuose ir paskutiniame nacionalinių projektų vadovų ataskaitinio laikotarpio susitikime, parodė, kad vis dar skiriasi valstybių narių pažanga vykdant projektą nacionaliniu lygmeniu, be to, pratybos suteikė galimybę nustatyti įvairias problemas ir prižiūrėti, kaip jos sprendžiamos.

2.5. VIS tvarkaraščio tikslinimas

VIS projekto tvarkaraštis keistas dėl vėlavimo tiek centriniu, tiek nacionaliniu lygmenimis.

Centrinis lygmuo

2009 m. balandžio 20 d. pagrindinis rangovas pradėjo sistemos sprendimų bandymus. Birželio mėn. viduryje sistemos sprendimų bandymų rezultatų vertinimas parodė, kad baigimo reikalavimai neįvykdyti dėl įvairių techninių problemų, susijusių su sistemos funkciniais ir nefunkciniais aspektais. Paaiškėjo, kad sistemos sprendimų bandymai nebus atlikti iki 2009 m. liepos mėn. numatytos sistemos veikimo bandymų pradžios. Todėl sistemos sprendimų bandymų etapas pratęstas iki 2009 m. rugsėjo mėn. pabaigos. Oficialioje sistemos sprendimų bandymų ataskaitoje pagrindinis rangovas tvirtino, kad baigimo reikalavimai įvykdyti – priešingai, nei teigė Komisija, už kokybės užtikrinimą atsakingas rangovas, taip pat Bandymų patariamajai grupei priklausantys valstybių narių ekspertai.

Spalio mėn. pagrindinis rangovas pasiūlė priimti tam tikras taisomąsias priemones, kad būtų įvykdyti reikalavimai dėl sistemos eksploatacinių savybių ir sumažinti paslaugų susitarimo reikalavimai dėl eksploatacinių savybių. Valstybės narės įvertino šių priemonių poveikį savo nacionalinėms sistemoms ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sutarė, kad šias priemones turi priimti pagrindinis rangovas. Tuo pačiu metu susitarta atsieti taisomąsias priemones nuo diskusijų dėl paslaugų susitarimo reikalavimų sumažinimo. Priėmus ir išbandžius taisomąsias priemones, pagrindinis rangovas pateiks naują paslaugų susitarimo pasiūlymą. Iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos šios taisomosios priemonės dar nebuvo pakankamai įgyvendintos ir išbandytos.

Tuo tarpu, kol taisomųjų priemonių nepatvirtino valstybių narių ekspertai, pagrindinis rangovas toliau dėjo pastangas trikdančioms techninėms problemoms išspręsti ir lapkričio mėn. pateikė naują sistemos sprendimų bandymų ataskaitą. Nors rezultatai geresni, jie vis dar nėra patenkinami, ypač kalbant apie sistemos eksploatacines savybes. Taigi iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos sistemos sprendimų bandymams taikomi baigimo reikalavimai vis dar nebuvo įvykdyti. Todėl skirtos sutartyje numatytos baudos.

Nacionalinis lygmuo

2009 m. Komisija taip pat sužinojo, kad vykdydama sutartinį įsipareigojimą sukurti nacionalinę sistemą viena valstybė narė susidūrė su didelėmis kliūtimis ir nebus pasirengusi prisijungti prie VIS iki 2010 m. pabaigos. Ši valstybė narė dar nepatvirtino atitikties bandymų datos. Dvi kitos valstybės narės kurdamos nacionalinę sistemą vėlavo mažiau. Kad VIS pradėtų veikti, visos valstybės narės turi prie jos prisijungti. Todėl vėluojant vienai valstybei narei tenka nukelti VIS veikimo pradžią.

Dėl visų šių problemų numatytą VIS veikimo pradžią teko nukelti ir parengti naują tvarkaraštį. Pagrindiniai naujo VIS pagrindinio projekto tvarkaraščio aspektai pristatyti Imigracijos, sienų ir prieglobsčio strateginiam komitetui, o lapkričio–gruodžio mėn. – TVR tarybai; Taryba atkreipė dėmesį, kad pagal naują tvarkaraštį po pirminio sistemų priėmimo

bandymo centrinė sistema bus parengta veikti 2010 m. spalio mėn. Tačiau dėl nemenko vienos valstybės narės vėlavimo ir pagrindinio rangovo vėlavimo atlikti sistemos sprendimų bandymus VIS negalės veikti iki 2010 m. gruodžio mėn.

2.6. Sistemos diegimas konsulinėse įstaigose ir išorės sienų kirtimo punktuose

Pagal priimtą Vizų kodeksą valstybės narės iš vizos prašytojo konsulinėse įstaigose renka biometrinius identifikatorius – veido atvaizdą ir dešimt pirštų atspaudų. Rengdamosi įdiegti sistemą konsulinėse įstaigose, kelios valstybės narės toliau bandė rinkti biometrinius duomenis vizoms tam tikrose konsulinėse įstaigose. Bandomasis vizų prašytojų biometrinių duomenų rinkimo, saugojimo ir tikrinimo projektas (BIODEV II) vykdytas iki 2009 m. antrojo ketvirčio, o kelios projekte dalyvavusios valstybės narės, siekdamos pagerinti surinktų pirštų atspaudų kokybę, taikė jų rinkimo procedūras ir likusią metų dalį.

Rezultatai parodė, kad norint iš vizų prašytojų surinkti geros kokybės pirštų atspaudus, reikia labai gerai išmokyti operatorius ir prireikus pakartotinai surinkti atspaudus, siekiant sumažinti nesėkmingų įvesčių skaičių. Dauguma valstybių narių jau įrengė konsulines įstaigas Šiaurės Afrikoje vizų prašytojų pirštų atspaudams bei nuotraukoms rinkti ir yra pasirengusios įrengti konsulines įstaigas kituose regionuose.
2009 m. SISVIS komiteto posėdžiuose vyko įtemptos diskusijos dėl pirmų regionų nustatymo. Pagal VIS reglamento[5] 48 straipsnį Komisija nustato, kurių regionų konsulinėse įstaigose bus diegiama VIS, remdamasi trimis kriterijais: nelegalios imigracijos rizika, pavojus valstybių narių vidaus saugumui ir galimybės rinkti biometrinius duomenis visose regiono vietose įgyvendinamumas. Po kelis mėnesius vykusių diskusijų 2009 m. lapkričio 30 d. Komisija priėmė Sprendimą nustatyti pirmus regionus, kuriuose pradės veikti Vizų informacinė sistema [6]. Pirmas regionas bus Šiaurės Afrika, po to Artimieji Rytai ir Persijos įlankos regionas. Kiti regionai, kuriuose bus diegiama VIS, bus nustatyti atskirais sprendimais, pagal minėtus kriterijus atlikus kitą vertinimą.

Kalbant apie vizas, išduodamas prie išorės sienų, išorės sienų kirtimo punktai laikomi atskiru regionu. Todėl rinkti duomenis ir juos perduoti iš pasienio į VIS bus pradėta, kai tik valstybės narės praneš Komisijai, kad ėmėsi reikiamų techninių bei teisinių priemonių išorės sienų kirtimo punktuose tvarkomų vizų prašymų duomenims rinkti ir perduoti VIS.

3. PROJEKTO VALDYMAS

3.1. VIS teisinė sistema

2009 m. vasario mėn. priimtos ir gegužės mėn. paskelbtos teisinės priemonės, reikalingos VIS veikimui pradėti: Šengeno sienų kodekso pakeitimai[7] ir Bendrųjų konsulinių instrukcijų pakeitimai[8]. Remiantis Šengeno sienų kodekso pakeitimais, naudoti VIS tikrinant

---

[5] 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 767/2008 dėl Vizų informacinės sistemos (VIS) ir apsikeitimo duomenimis apie trumpalaikes vizas tarp valstybių narių (VIS reglamentas), OL L 218, 2008 8 13, p. 60.

[6] 2009 m. lapkričio 30 d. Komisijos sprendimas nustatyti pirmus regionus, kuriuose pradės veikti Vizų informacinė sistema (OL L 23, 2010 1 27, p. 62).

[7] 2009 m. sausio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 81/2009, iš dalies keičiantis Reglamento (EB) Nr. 562/2006 nuostatas, susijusias su naudojimusi Vizų informacine sistema (VIS) pagal Šengeno sienų kodeksą (OL L 35, 2009 2 4, p. 56).

[8] 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 390/2009, iš dalies keičiantis Bendrąsias konsulines instrukcijas diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms dėl

atvykstančius asmenis prie išorės sienų bus privaloma nuo dvidešimtos dienos po sistemos veikimo pirmame regione pradžios. VIS naudojimas turėtų apimti sistemingą paiešką VIS naudojant vizos įklijos numerį ir tikrinant pirštų atspaudus. Vis dėlto pereinamuoju trejų metų laikotarpiu valstybėms narėms turėtų būti leidžiama naudoti VIS netikrinant pirštų atspaudų. Keisti Bendrąsias konsulines instrukcijas reikėjo siekiant sukurti teisinę biometrinių identifikatorių rinkimo sistemą, įskaitant vizų prašymo priėmimo ir nagrinėjimo nuostatas. Šios nuostatos įtrauktos į liepos mėn. priimtą Vizų kodeksą[9], kuriuo panaikinamos Bendrosios konsulinės instrukcijos ir kuris taikomas nuo 2010 m. balandžio 5 d.

Ataskaitiniu laikotarpiu taikydama komitologijos procedūrą Komisija priėmė kelis su VIS susijusius sprendimus. 2009 m. gegužės mėn. Komisija priėmė Sprendimą dėl „VIS Mail“ specifikacijų[10], kuriuo pakeičiamas VISION konsultacijų mechanizmas. 2009 m. spalio mėn. priimtas antras sprendimas dėl biometrinių duomenų[11], susijęs su skiriamąja geba ir pirštų atspaudų naudojimu identifikuoti ir tikrinti VIS bei biometrinių duomenų atitikties tikrinimo sistemoje. 2009 m. lapkričio 30 d. Komisija priėmė Sprendimą nustatyti pirmus regionus, kuriuose pradės veikti Vizų informacinė sistema[12], ir Sprendimą dėl techninių įgyvendinimo priemonių[13], kuriame išdėstytos įvairios VIS duomenų tvarkymo operacijos.

Dar nepriimta su VIS saugumu susijusi teisinė priemonė – ją numatoma priimti 2010 m.

3.2. Komisijos vykdomas projekto valdymas

3.2.1. Planavimas ir biudžetas

2009 m. turėta iš viso 38,3 mln. EUR VIS skirtų įsipareigojimų asignavimų. 2009 m. pagrindinės išlaidos: papildomų požymių rengimas biometriniams duomenims rinkti, išorės parama projektui valdyti ir kokybei užtikrinti, kūrimo bei bandymo etapų eksploatacijos išlaidos ir VIS pakeitimai (daugiausia dėl valstybių narių prašymų atlikti pakeitimus). Iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos panaudota 74,65 % visų VIS asignavimų ir 76,53 % mokėjimų asignavimų. VIS biudžeto eilutė – 18.02.05.

---

vizų, atsižvelgiant į biometrinių duomenų įdiegimą, įskaitant nuostatas dėl prašymų išduoti vizą priėmimo ir tvarkymo organizavimo (OL L 131, 2009 5 28, p. 1).

9 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas) (OL L 243, 2009 9 15, p. 1).

10 2009 m. gegužės 5 d. Komisijos sprendimas 2009/377/EB, kuriuo patvirtinamos konsultacijų mechanizmo ir kitų procedūrų, nurodytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 767/2008 dėl Vizų informacinės sistemos (VIS) ir apsikeitimo duomenimis apie trumpalaikes vizas tarp valstybių narių (VIS reglamentas) 16 straipsnyje, įgyvendinimo priemonės (OL L 117, 2009 5 12).

11 2009 m. spalio 9 d. Komisijos sprendimas, kuriuo nustatomi skiriamosios gebos ir pirštų atspaudų naudojimo biometriniam identifikavimui ir biometrinei patikrai Vizų informacinėje sistemoje reikalavimai (OL L 270, 2009 10 15).

12 2009 m. lapkričio 30 d. Komisijos sprendimas nustatyti pirmus regionus, kuriuose pradės veikti Vizų informacinė sistema (OL L 23, 2010 1 27, p. 62).

13 2009 m. lapkričio 30 d. Komisijos sprendimas, kuriuo priimamos duomenų įvedimo ir prašymų susiejimo, prieigos prie duomenų, duomenų keitimo, trynimo ir išankstinio jų ištrynimo, taip pat duomenų tvarkymo operacijų Vizų informacinėje sistemoje įrašų saugojimo ir naudojimosi jais techninio įdiegimo priemonės (OL L 315, 2009 12 2, p. 30).

2009 m. VIS įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai

Turėti įsipareigojimų asignavimai	Panaudota[14]	Iš viso %	Turimi mokėjimų asignavimai	Panaudota	Iš viso %
€38 315 328,00	***€28 601 077,00***	***74,65 %***	***€27 216 095,14***	***€20 828 088,00***	***76,53 %***

2009 m. birželio 15 d. Komisija pranešė pagrindiniam rangovui, kad jam bus skirtos baudos dėl nesugebėjimo sėkmingai, laiku ir laikantis sutartinių įsipareigojimų atlikti sistemos sprendimų bandymą. Bendra baudų suma šiuo metu yra 7,6 mln. EUR[15].

3.2.2. Rizikos valdymas

Ataskaitiniu laikotarpiu projekto rizikos valdymo metodai pakito nedaug, nes 2009 m. įvyko tik trys VIS projekto valdybos posėdžiai. Iš pradžių šis forumas naudotas rizikai aptarti su valstybėmis narėmis ir pagrindiniu rangovu. Antrąjį ataskaitinio laikotarpio ketvirtį Komisija pakeitė trijų atskirų rizikos lygmenų metodą ir vietoj to kas mėnesį nustatydavo svarbiausius projekto rizikos veiksnius ir apie juos valstybėms narėms pranešdavo per mėnesinius nacionalinių projektų vadovų susitikimus.

Be to, per „VIS draugų“ grupės posėdžius ES pirmininkavusi Švedija pasiūlė sudaryti suvestinį rizikos veiksnių sąrašą; Komisija kartu su Švedija siekė nustatyti pagrindinius rizikos veiksnius ir suskirstyti juos pagal jų poveikį projektui. Kiekvieną mėnesį rizikos veiksniai koreguojami atsižvelgiant į jų poveikio masto pokyčius. Siekiant sumažinti riziką, kiekvienam iš rizikos veiksnių numatomi veiksmai. Po to šiuos rizikos veiksnius ir atitinkamus veiksmus ES pirmininkaujanti valstybė narė pristato valstybėms narėms ir apie juos atvirai bei skaidriai diskutuoja per „VIS draugų“ grupės posėdžius.

Komisija taip pat tvarko aukšto lygio registrą ir prižiūri, kaip įgyvendinami veiksmai.

2009 m. pabaigoje nustatyti tokie svarbiausi rizikos veiksniai: i) nesugebėjimas laiku sukurti VIS dėl techninių, teisinių ar sutartinių priežasčių ir galimas poveikis nuomonei apie sistemą, ii) centrinio bei nacionalinio lygmenų išteklių ir finansų planavimo sunkumai, atsiradę dėl pakartotinio VIS veikimo pradžios datos nukėlimo, iii) pradinių reikalavimų dėl eksploatacinių savybių neįvykdymo rizika ir iv) sutartinis SIS II poveikis VIS. Pirmi trys rizikos veiksniai nepakito, o ketvirto rizikos veiksnio poveikis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sumažėjo. Nustatyti visų veiksnių rizikai sumažinti būtini veiksmai; Komisija, valstybės ir pagrindinis rangovas kartu siekia sumažinti šių rizikos veiksnių poveikį projektui.

Nepaisant Komisijos veiksmų rizikai sumažinti, buvo akivaizdu, kad pagrindinis rangovas neįvykdys sutartų pradinių reikalavimų dėl eksploatacinių savybių, todėl manyta, kad su sistemų sprendimo sistema susijusios problemos kils ir 2010 m.

3.2.3. Projekto valdyba

2009 m. pradžioje surengti du projekto valdybos posėdžiai, kuriuose VIS projekto valdymo klausimai ir rizika aptarti su suinteresuotaisiais subjektais, pagrindiniu už sistemos sukūrimą

---

[14] 2010 m. balandžio 27 d. Komisijos priimtame 2011 m. biudžeto projekte nurodyta, kad 2009 m. turi būti panaudota 37 601 077 EUR įsipareigojimų asignavimų. Dėl tam tikros 2009 m. planuotos projekto veiklos datų pakeitimo turėjo būti paskirta 2010 m. naudotina 9 000 000 EUR suma.

[15] 2010 m. kovo 30 d. buvo išduotas pavedimas išieškoti tikslią baudų sumą (7 635 000 EUR).

atsakingu rangovu, už kokybės užtikrinimą atsakingu rangovu ir ES pirmininkavusios bei pirmininkausiančios valstybės narės atstovais. Gruodžio mėn. įvyko trečias projekto valdybos posėdis, kuriame kartu su pagrindiniu rangovu ir Komisija aptarta sistemos sprendimų bandymų pažanga, prašymai keisti taisomąsias priemones, prašymas ateityje sumažinti paslaugų susitarimo reikalavimus ir įtraukti į sutartį veikimo valdymo parengiamąją veiklą.

3.3. „VIS draugų“ grupė

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko devyni „VIS draugų“ grupės atstovų susitikimai: keturi pirmininkavus Čekijai (2009 m. pirmąjį pusmetį) ir penki pirmininkavus Švedijai (2009 m. antrąjį pusmetį). Neoficialiuose aukšto lygio susitikimuose buvo galima skaidriai diskutuoti visais su VIS susijusiais klausimais. Atsižvelgdama į Komisijos ir Tarybos generalinio sekretoriato nuomonę, darbotvarkę nustatydavo pirmininkaujanti valstybė narė. Paprastai būdavo aptariami tokie klausimai kaip Komisijos atnaujinta VIS kūrimo apžvalga, naujas atsiskaitymo apie nacionalinę pažangą mechanizmas, sistemos diegimas pirmuose regionuose esančiose konsulinėse įstaigose, galimybė parengti centrinę informavimo kampaniją, rizikos valdymas ir FRONTEX agentūros surengtos VIS pratybos.

„VIS draugų“ grupė parengė naują atsiskaitymo užpildant klausimyną mechanizmą, kuris turi padėti stebėti valstybių narių techninio pasirengimo ir konsulinių įstaigų bei pasienio punktų pasirengimo pažangą. Ši priemonė pakeitė mėnesio pažangos ataskaitas, kurias paprastai rengdavo nacionalinių projektų vadovai; į ataskaitinio laikotarpio pabaigą klausimai suskirstyti į statinius ir į susijusius su laiku. Tarp klausimų – bendras techninis pasirengimas, susijęs su nacionalinės sistemos kūrimu, konsulinių įstaigų pasirengimas įdiegti sistemą pirmuose regionuose ir pasienio punktų pasirengimas tikrinti biometrinius duomenis su VIS. Į klausimyną įtraukti ir siauresni mokymo bei kitų etapų klausimai. Kelios valstybės narės nenurodė aiškių tam tikrų etapų pabaigimo datų, todėl Komisija negalėjo susidaryti bendro vaizdo apie pažangą visose valstybėse narėse.

Kiekvieną mėnesį prieš susitikimą pirmininkaujanti valstybė narė ir Komisija sudaro suvestinį rizikos veiksnių sąrašą; dešimt dabartinių pagrindinių projekto rizikos veiksnių suskirstyti pagal jų poveikio mastą.

2009 m. pirmąjį pusmetį vykusiuose „VIS draugų“ grupės susitikimuose svarstytas centrinės informavimo kampanijos organizavimas. Vis dėlto diskusijos atidėtos dėl planuotos sistemos veikimo pradžios datos nukėlimo ir Vizų kodekse nustatytų Komisijos teisinių įsipareigojimų informuoti vizų prašytojus.

Įtemptai svarstyta, kokia eilės tvarka VIS turėtų būti diegiama pirmų regionų konsulinėse įstaigose. Savo svarstymais grupė prisidėjo prie įvairių susijusio sprendimo projektų iki jo patvirtinimo SISVIS komitete.

4. IŠVADA

Ataskaitiniu laikotarpiu (2009 m. sausio–gruodžio mėn.) Komisija priėmė keturias VIS įgyvendinimo priemones, įskaitant Sprendimą nustatyti pirmus regionus, kuriuose pradės veikti Vizų informacinė sistema.

Per metus atlikta daug bandymų, kurių metu didžioji valstybių narių dauguma sėkmingai atliko atitikties bandymus – tai būtina perėjimo į paskutinį bandymų etapą prieš VIS veikimo pradžią sąlyga.

2009 m. balandžio mėn. techninis VIS kūrimas centriniu lygmeniu pasiekė antrąjį iš keturių bandymų etapų – sistemų sprendimų bandymų etapą. Šiuo etapu pagrindinis rangovas patyrė tiek funkcinių, tiek nefunkcinių techninių sunkumų, susijusių su sistemos eksploatacinėmis savybėmis.

Nacionaliniu lygmeniu viena valstybė narė pranešė, kad vykdydama sutartinį įsipareigojimą sukurti nacionalinę sistemą susidūrė su didelėmis kliūtimis. Dėl šių problemų ši valstybė narė negalės prisijungti prie VIS iki 2010 m. gruodžio mėn.

2009 m. lapkričio mėn. TVR tarybai pristatytas naujas bendras tvarkaraštis, pagal kurį planuojama VIS veikimo pradžia būtų nukelta į 2010 m. gruodžio mėn. Visi projektu suinteresuoti subjektai patvirtino, kad yra pasiryžę glaudžiai bendradarbiauti, kad VIS pradėtų veikti.

Kartu Komisija reguliariai informavo Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą apie VIS projekto kūrimą bei įgyvendinimo eigą ir apie tai informuos ateityje.

5. PRIEDAS. VIS DARBO GRUPĖS

5.1. SISVIS komitetas

2009 m. įvyko penki VIS sudėties SISVIS komiteto[16] posėdžiai, kuriuose aptarti keturių Komisijos sprendimų projektai. Šiuose posėdžiuose svarstyti ir patvirtinti Komisijos sprendimų projektai, susiję su „VIS Mail“ specifikacijomis, VIS įdiegimo pirmais regionais, skiriamosios gebos ir pirštų atspaudų naudojimo biometriniam identifikavimui bei biometrinei patikrai VIS specifikacijomis ir techninėmis įgyvendinimo priemonėmis. 2010 m. komitetas ir toliau atsakys už likusių VIS komitologijos sprendimų priėmimą.

5.2. VIS nacionalinių projektų vadovų susitikimai

Ataskaitiniu laikotarpiu Komisijos tarnybos surengė vienuolika valstybių narių nacionalinių projektų vadovams skirtų ekspertų grupės posėdžių, kuriuose aptarti VIS projekto vykdymo centriniu lygmeniu eiga, išsamūs techniniai klausimai, planavimo klausimai, rizikos veiksniai, taip pat centriniu ir nacionaliniu lygmenimis vykdoma veikla.

5.3. Pakeitimų valdyba

2009 m. įvyko tik du Pakeitimų valdybos, SISVIS komiteto (VIS sudėtis) patariamosios darbo grupės, posėdžiai – sausio ir kovo mėn. Pakeitimų valdyba pateikė rekomendacijų dėl VIS konfigūracijų valdymo ir bandymų sistemos kūrimo etapu ir aptarė pakeitimų prašymus.

5.4. Bandymų patariamoji grupė

Ataskaitiniu laikotarpiu dėl intensyvių bandymų surengta nemažai Bandymų patariamosios grupės, SISVIS komiteto (VIS sudėties) patariamosios darbo grupės, posėdžių ir telekonferencijų. Bandymų patariamoji grupė užtikrina, kad su bandymais susijusiems klausimams spręsti būtų naudojamas struktūrinis procesas, ir pataria VIS bandymų kampanijų vykdymo klausimais. Ji teikia rekomendacijas dėl VIS bandymų visuose bandymų etapuose, ypač kai tiesiogiai dalyvauja valstybės narės.

5.5. „VIS Mail“ ekspertų grupė

Ataskaitiniu laikotarpiu kas mėnesį rengti grupės posėdžiai siekiant padėti įgyvendinti VIS komunikacinį mechanizmą („VIS Mail“).

2009 m. padaryta valstybės narės padarė nemenką pažangą išbandydamos komunikacinį mechanizmą ir prie jo prisijungdamos. Ataskaitiniu laikotarpiu įdiegtas centrinio pašto perdavimo serveris, kuris, „VIS Mail“ ekspertų grupės narių nuomone, yra pakankamai išbandytas ir veikia pagal pagrindinius reikalavimus. Kalbant apie sistemos kūrimą nacionaliniu lygmeniu, visos 25 projekte dalyvaujančios valstybės narės rengėsi baigti 1-ąjį „VIS Mail“ etapą, kad galėtų kartu pradėti naudoti VIS.

---

[16] Įsteigto 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1987/2006 dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo 51 straipsnio 1 dalimi.

2009 m. sausio mėn. Komisijos sprendimo dėl „VIS Mail“ specifikacijų projektas[17] pateiktas SISVIS komitetui (VIS sudėties), kuris šiame posėdyje sprendimą įvertino palankiai. Komisija sprendimą priėmė 2009 m. gegužės 5 d.

Su „VIS Mail“ susijusį darbą Komisija ir valstybės narės atlieka bendradarbiaudamos su tinklo rangovu, joms padeda už paramą ir kokybišką pagalbą atsakingas padeda rangovas.

[17] 2009 m. gegužės 5 d. Komisijos sprendimas, kuriuo patvirtinamos konsultacijų mechanizmo ir kitų procedūrų, nurodytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 767/2008 dėl Vizų informacinės sistemos (VIS) ir apsikeitimo duomenimis apie trumpalaikes vizas tarp valstybių narių (VIS reglamentas) 16 straipsnyje, įgyvendinimo priemonės.